

KONGRES 2016

ET BÆREDYGTIGT SUNDHEDSVÆSEN

Tema for Kongres 2016 **Et bæredygtigt sundhedsvæsen**

Væsentlige forudsætninger for, at vi som mennesker er sunde og livsduelige, er, at vi har mulighed for at kunne tænke og reflektere, og at andre ser vores evner og kompetencer. Vi skal opleve mening, sammenhæng og perspektiv i tilværelsen.

Det gælder naturligvis også for sygeplejersker. Sygeplejersker har en stærk faglighed, og sygeplejerskers arbejde er uundværligt for det enkelte menneskes sundhed såvel som for sundhedsvæsenet samlet set. Når sygeplejersker har mulighed for at udøve kompetent og fagligt forsvarlig sygepleje, stiger den samlede befolkningssundhed.

De vilkår og rammer, som sygeplejen bliver udøvet indenfor, har imidlertid gennem de seneste årtier gennemgået en for-

vandling, der har haft konsekvenser både for indholdet i den konkrete sygepleje, for sygeplejerskers roller og opgaver samt for arbejdsmiljøet. Den udvikling har været anledning til debat, hvor der på den positive side har været vægt på behovet for mere styring og gennemsigtighed i den offentlige sektor generelt. Men på den negative side har et stigende antal sygeplejersker og patienter beskrevet bagsiden af udviklingen: Fagligheden bliver fortrængt på arbejdspladsen til fordel for en økonomisk styringslogik; krav og ressourcer ikke passer sammen; arbejdspladsfællesskaber eroderes; og muligheden for at øve indflydelse på situationen opleves som meget lille. Magtesløshed, tab af mening og perspektiv med arbejdet er for ofte omdrejningspunktet, når sygeplejersker beskriver deres arbejdssituation.

Derfor skal kongressen sætte fokus på, hvordan vi kan finde veje til at udvikle sundhedsvæsenet og sygeplejen, sådan at sygeplejerskers og sygeplejens fulde potentiale bliver udnyttet bedre – til gavn for befolkningen generelt, for patienterne og for sygeplejersker. Vores ambitioner er, gennem en nuanceret beskrivelse af problemer, årsager og løsninger, at kunne være med til at skabe nye veje for en fælles, demokratisk og solidarisk udvikling af sundhedsvæsenet. Det er nødvendigt, hvis vi skal bevare en fælles tro på vores sundhedsvæsen. Og det er nødvendigt, hvis vi skal have et bæredygtigt sundhedsvæsen båret af sammenhængskraft og præget af effektivitet og trivsel.

De grundantagelser om et ensidigt fokus på økonomi og det 'opportunistiske' menneske, der i de sidste årtier har været drivende for den offentlige sektor og sundhedsvæsenet, er uholdbare og medfører bekostelige bivirkninger. Det er ikke et bæredygtigt sundhedsvæsen. Sustainability – på dansk bæredygtighed – betyder evnen til at opretholde og blive opretholdt. Den evne mister vi, hvis for mange både i og uden for sundhedsvæsenet oplever ineffektivitet, meningsløshed og magtesløshed. Sygeplejen skal også fremover kunne udfolde sine faglige potentialer og kvaliteter.

” Sygeplejersker har en stærk faglighed, og sygeplejerskers arbejde er uundværligt for det enkelte menneskes sundhed såvel som for sundhedsvæsenet samlet set.

Dansk Sygeplejeråd er sygeplejerskernes fællesskab. Vi skal være med til at skabe gode rammer for sygeplejerskers arbejde ved at insistere på faglig og nærværende ledelse og hensigtsmæssig organisering på den enkeltes arbejdsplads. Vi skal arbejde for at styrke sygeplejefaget gennem sygeplejerskers kompetencer og muligheder for individuel faglig udvikling. Vi skal værne om det faglige fællesskab blandt sygeplejersker, som sikrer kvalificeret sygepleje. Det er gennem vores stærke fællesskab, vi skaber forandring. Det er afsættet for Kongres 2016 – Et bæredygtigt sundhedsvæsen.

Vi skal værne om sygeplejerskernes professionelle værdigrundlag

Kongressen skal anviser veje til, hvordan Dansk Sygeplejeråd bedst kobler medlemmernes engagement og viden fra arbejdslivet med de tillidsvalgte arbejde og de øvrige dele af organisationens politiske virke. På den måde kan vi sammen værne om sygeplejerskernes professionelle værdigrundlag.

Samtidigt skal vi sikre, at sygeplejersker får en nøglerolle i udviklingen af fremtidens sundhedsvæsen. Det kræver bred offentlig anerkendelse af sygeplejerskers betydning for et sundt og sammenhængende samfund. Og ikke mindst anerkendelse af, at rammerne for sygeplejerskernes arbejde skal være i orden, hvis sygeplejen skal være af høj kvalitet.

Derfor lægges der op til, at debatten på kongressen tager udgangspunkt i den del af sygeplejerskernes arbejdsliv, der handler om mulighederne for at udøve kvalificeret sygepleje. Det handler om de tre hjørner, der skal danne rammen om en arbejdsplads i balance:

- Ledelse og organisering
- Kompetencer og udvikling
- Sygeplejerskernes faglige fællesskab

Dansk Sygeplejeråd som garant for sygeplejerskernes professionelle værdigrundlag

Sygepleje udspiller sig i et spændingsfelt mellem på den ene side samfundets krav, forventninger og rammer og på den anden side de værdier, vi som sygeplejersker selv sætter for faget.

- Sygeplejersker identificerer, analyserer og vurderer behov og problemer, både hos den enkelte borger eller patient, i familier og i lokalsamfund. Forståelse, kommunikation, erfaring, refleksion og kritisk stillingtagen er centrale forudsætninger for, at patienter og borgere kan opleve sikkerhed, kontinuitet og nærvær.
- Sygeplejersker skal udføre sygepleje på baggrund af den nyeste udviklings- og forskningsbaserede viden og handlekompetence inden for sygeplejefaget.
- Sygeplejersker samarbejder med og inddrager patienter, borgere og pårørende for at sikre, at de aktivt medvirker og har indflydelse på deres pleje- og behandlingsforløb.
- Sygeplejersker arbejder på tværs af fag og sektorer til gavn for patienten og borgeren.

Kilde: Uddrag fra *Et stærkt fag i udvikling*
– Dansk Sygeplejeråds holdninger til sygeplejefaget. Forkortet.

Ledelse og organisering

Mange sygeplejersker oplever konstante forandringer i organiseringen af deres arbejde, bl.a. som konsekvens af besparelser. Når hverdagen er under konstant forandring, belaster det arbejdsmiljøet, og muligheden for at udøve kvalificeret sygepleje kommer under pres.

” Når hverdagen er under konstant forandring, belaster det arbejdsmiljøet, og muligheden for at udøve kvalificeret sygepleje kommer under pres.

Medarbejderne oplever ikke at blive tilstrækkeligt involveret i større forandringer på arbejdspladsen. De konsekvenser, som forandringerne får for det sygeplejefaglige arbejde, bliver derfor ikke belyst. Udefrakommende politiske krav fortrænger fagligheden til fordel for en fremherskende økonomisk styringslogik, som i stedet kommer til at sætte retningen for sygeplejerskernes opgaver. Standardiserede arbejdsgange udfordrer og forandrer ind imellem fagligheden. Ofte ved at formindske meningen i arbejdet, som i høj grad baserer sig på relationen mellem patient og sygeplejerske.

Dansk Sygeplejeråd skal værne om det professionelle værdigrundlag for pleje og omsorg og de kvalitetsmål, som sygeplejersker har for plejen og behandlingen af patienterne.

85 pct. af sygeplejerskerne angiver, at der inden for de seneste 12 måneder er sket forandringer på arbejdspladsen, som har berørt dem

- 73 pct. har oplevet ændringer af arbejdsgange
- 56 pct. har oplevet ændring af arbejdsindholdet
- 37 pct. har oplevet sammenlægninger
- 37 pct. har oplevet ansættelsesstop
- 31 pct. har oplevet flytninger
- 31 pct. har oplevet fyring, afskedigelser
- 13 pct. har oplevet lukninger

Kilde: DSR analyse på baggrund af SATH 2015.

Vi vil holde arbejdsgiverne fast på, at de skal være med til at løse problemerne med stor arbejdsmængde og højt arbejds-tempo. Samtidigt skal arbejdsgiverne påtage sig deres del af ansvaret i forhold til at forebygge stress blandt sygeplejerskerne og sikre mulighed for, at de kan udøve kvalificeret sygepleje.

Ledelse i et langsigtet perspektiv

Faglig og nærværende ledelse er en vigtig forudsætning for at kunne udøve god og kvalificeret sygepleje. Ledelse skal skabe rum til faglighed og kvalitet. Det handler i høj grad om fokus på planlægning og fordeling af arbejdet, udviklingsmuligheder og anerkendelse. Faktorer, som er afgørende for høj kvalitet og et godt arbejdsmiljø.

” Faglig og nærværende ledelse er en vigtig forudsætning for at kunne udøve god og kvalificeret sygepleje

Dansk Sygeplejeråd vil bidrage til at udvikle en ny langsigtet og bæredygtig strategi for fremtidens ledelse i sundhedsvæsenet. De bærende begreber er forebyggelse, arbejdsmiljø og kvalitet. Det gælder om at finde nye veje og nye måder at udføre opgaverne på, så vi hverken på arbejdspladsen eller i samfundsdebatten er fastlåste til de styringsregimer, der er fremherskende i dag.

I 2015 rapporterede halvdelen (51 pct.) af sygeplejerskerne, at muligheden for at løse deres kerneopgaver på et fagligt forsvarligt niveau altid eller ofte er under pres pga. faktorer i arbejdsmiljøet. Dette er en markant stigning på bare få år.

I 2012 angav hver tredje sygeplejerske (33 pct.), at muligheder for at yde sygepleje på et fagligt forsvarligt niveau altid eller ofte er under pres pga. faktorer i arbejdsmiljøet.

Kilde: DSR analyse på baggrund af SATH 2015.

Vi vil skabe en strategi, der både ruster ledende og ikke-ledende sygeplejersker til at tænke ledelse i et langsigtet perspektiv. Det handler både om faglig og nærværende ledelse på alle niveauer: fra den enkelte sygeplejerskes håndtering af kerneopgaverne i forhold til det overordnede mål til de politiske intentioner og økonomiske prioriteringer i sundhedsvæsnet.

Mere end hver tredje leder (36 pct.) oplever i høj eller meget høj grad, at deres muligheder for at levere ledelse af god kvalitet er kommet under pres pga. krav i arbejdet. 23 pct. af lederne oplever, at det kun gør sig gældende i ringe eller meget ringe grad.

Kilde: DSR analyse på baggrund af Lederlivundersøgelsen 2016.

Sygeplejerskers kompetencer og udvikling

Samfundsudviklingen, demografi, sygdomsmønstre og behandlingsmuligheder påvirker løbende kravene til sygeplejerskernes kompetencer. Derfor skal sygeplejersker rustes til at udøve kvalificeret sygepleje gennem uddannelse, kompetenceudvikling, lærende miljøer og teams med komplementære kompetencer. Det er en forudsætning for at opnå høj kvalitet i sundhedsvæsnet. Samtidig er det en forudsætning, at sygeplejersker og ledere hele tiden overvejer, om ny viden, nye redskaber eller nye arbejdsformer kan give bedre pleje og behandling af patienter og borgere.

” Dansk Sygeplejeråd vil være en drivkraft i forhold til at skabe udvikling i faget, så vi hele tiden forbedrer sygeplejen med blik for ændringer i sygdomsbilledet og de rammevilkår, som påvirker faget.

Dansk Sygeplejeråd vil arbejde aktivt for, at der er veludviklede læringsmiljøer på sygeplejerskernes arbejdspladser. Sygeplejerskerne skal hele tiden have mulighed for at udvikle deres praksis individuelt såvel som kollektivt og bringe viden fra forskning, egne erfaringer og patienternes perspektiv i spil i opgaveløsningen.

Dansk Sygeplejeråd er drivende for fagets udvikling

Arbejdspladserne skal arbejde systematisk med kompetenceudvikling af medarbejdere og ledere. Det skal være anerkendt, at sygeplejersker efter- eller videreuddanner sig i tråd med deres stilling, funktion og karriereudvikling.

1 ud af 6 sygeplejersker har gennemført en videreuddannelse efter sygeplejeuddannelsen, og flere sygeplejersker har en videreuddannelse i forhold til tidligere.

Kilde: DSR analyse på baggrund af tal fra Danmarks Statistik.

Dansk Sygeplejeråd vil arbejde for at skabe attraktive karriereveje for alle sygeplejersker. Og så skal det formelle efter- og videreuddannelsessystem tilrettelægges, så det understøtter sundhedsvæsnet behov for kompetente sygeplejersker på alle niveauer.

Dansk Sygeplejeråd vil være en drivkraft i forhold til at skabe udvikling i faget, så vi hele tiden forbedrer sygeplejen med blik for ændringer i sygdomsbilledet og de rammevilkår, som påvirker faget. Det indebærer, at sygeplejerskeuddannelsen skal være et solidt fundament for en livslang karriere som sygeplejerske og udgør et stærkt afsæt for det første job som nyuddannet sygeplejerske.

Et afgørende grundlag for udvikling af professionen er ny viden fra forskning og udviklingsarbejde. Sygeplejefprofessionen skal være kendt for at bidrage med evidensbaseret viden til den samlede sundhedsvidenskabelige forskning til gavn for patienter og samfundet som helhed. Det forudsætter en sammenhængende stillingsstruktur, der gør det attraktivt at gå forskervejen. Og det forudsætter, at der er ressourcer og gode rammevilkår for forsknings- og udviklingsarbejde.

Et stærkt fagligt fællesskab

Dansk Sygeplejeråd vil være en væsentlig aktør i medlemmernes arbejdsliv. Derfor skal vi være synlige og tilgængelige på arbejdspladserne, lokalt og på landsplan. Vi skal spille en vital rolle på den enkelte arbejdsplads, så kollegerne oplever, at Dansk Sygeplejeråd er med til at styrke dem som fællesskab.

Vores ambition er at organisere alle Danmarks sygeplejersker. Derfor skal medlemmerne opleve, at medlemskabet er meningsfuldt og værdifuldt. Sammen med medlemmerne vil vi arbejde på at få endnu flere sygeplejersker til at være medlem. Vi vil vise, at vi gør en forskel, og at vi sammen kan forandre tingene.

Vi vil møde medlemmerne, hvor de er. Relationen mellem os er altafgørende. Sammen skal vi udvikle en mangfoldighed af fællesskaber, hvor medlemmerne kan danne netværk, udveksle erfaringer og dele viden med andre sygeplejersker.

” Det er vigtigt, at det enkelte medlem oplever sig selv som en del af fællesskabet.

Politiske resultater starter med medlemmernes hverdag

Det er vigtigt, at det enkelte medlem oplever sig selv som en del af fællesskabet. Det sker gennem involvering og samspil med andre medlemmer og de tillidsvalgte. Derfor vil vi også fremover tage udgangspunkt i de udfordringer, som medlemmerne oplever i hverdagen, og søge løsninger sammen. Fælles faglig aktivitet styrker den kollektive bevidsthed og erfaringsudvekslingen på tværs af arbejdspladserne. Og når vi fokuserer på at forny og forandre arbejdsvilkårene sammen med medlemmerne, styrker vi samtidigt Dansk Sygeplejeråds politiske handlekraft, synlighed og indflydelse.

Medlemmerne skal opleve, at Dansk Sygeplejeråds tillidsrepræsentanter, arbejdsmiljørepræsentanter og lokale politikere er kompetente og nære sparringspartnere, der rådgiver om arbejdsvilkår og faglig udvikling på arbejdspladsen.

Dansk Sygeplejeråd støtter op om de tillidsvalgte opgave med sparring, kompetenceudvikling, værktøjer, analyser og argumenter for at sikre tydelig politisk sammenhæng og handlekraft i hele organisationen.

Tillidsrepræsentanterne indgår i kollegafællesskabet på arbejdspladsen som medlemmernes repræsentanter. Samtidig er de organisationens repræsentanter og dermed ansigtet på Dansk Sygeplejeråd for medlemmerne. Tillidsrepræsentanterne bliver synlige og nærværende for medlemmerne, når de drøfter hverdagens udfordringer og muligheder sammen, og når de sikrer formidlingen mellem arbejdspladserne og Dansk Sygeplejeråd. Det skaber politikudvikling og resultater til gavn for medlemmerne.

Det interne demokrati er livsnerven i Dansk Sygeplejeråd. Medlemmernes stemmer skal findes i Dansk Sygeplejeråds politikker og udtrykkes gennem det repræsentative demokrati og medlemsdeltagelse i både traditionelle som nye former og rammer for dialog og inddragelse. Når det lykkes, er det faglige fællesskab allerstærkest.

”Nu siger de, at man skal møde patienten, der hvor han er, men så kan DSR jo også møde os lidt mere, hvor vi er.”

”Jeg har jo snakket med alle mine kollegaer, netop fordi jeg tænkte, at det kan da godt være, der er nogen, der vidste noget mere om DSR end jeg lige gjorde. Men det er faktisk samme historie, vi har hele vejen rundt: ’Vi er medlem, men... ja ja’. Der er ikke rigtig nogen, der ved sådan.”

Citater fra ’Mød os. Hvor vi er! Undersøgelse blandt DSR’s 30-39 årige medlemmer’.

